C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Cauza contravenţională Judecătoria Bălți sediul Fălești
Nr. 4r-385/24 Judecător Radu Holban

D E C I Z I E
În numele Legii

13 august 2024 **mun. Bălți**

Colegiul judiciar penal al Curţii de Apel Bălţi
în componenţa sa:
Președintele completului: Ion Talpa
Judecători: Oxana Mironov și Svetlana Șleahtițki

a judecat în ordine de recurs, recursul subofițerului superior al Serviciului Patrulare a IP Fălești, agent superior Perju Vladimir declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 30 aprilie 2024, adoptată în cauza contravențională în privința contravenientului Muntean Andrei în baza art. 241 alin. (1) Cod contravențional, -

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul,-

C O N S T A T Ă:

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06191844, întocmit la 27 martie 2024, ora 11:40 în orașul Fălești, strada Mihai Eminescu, nr. 18 (sediul Inspectoratului de poliție Fălești) de către agentul constatator Perju Vladimir din cadrul Inspectoratului de poliție Fălești, Muntean Andrei este învinuit de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 241 alin. (1) Cod contravențional, reieșind din următoarele circumstanțe: *la data de 25.03.2024, în jurul orei 07:35, în satul Călugăr, raionul Fălești, mijlocul de transport de model „Land Rover” cu numărul de înmatriculare NDQ 119, nu a stopat la cerințele legale ale colaboratorilor poliției*.

La data de 01 aprilie 2024, materialul contravenţional în temeiul art. 395 Cod contravențional, a fost remis spre examinare, conform competenţei Judecătoriei Bălți sediul Fălești.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 30 aprilie 2024, s-a dispus nulitatea absolută a procesului – verbal cu privire la contravenție nr. MAI06191844, întocmit la 27 martie 2024, de către agentul constatator Perju Vladimir din cadrul Inspectoratului de poliție Fălești, în temeiul art. 241 alin. (1) Cod contravențional, în privința lui Muntean Andrei. S-a încetat procesul

contravențional în prezenta cauză, pe motiv că procesul-verbal cu privire la contravenție este lovit de nulitate absolută.

Ne fiind de acord cu verdictul judiciar emis de prima instanța, în ordinea și termenul de atac de către subofițerul superior al Serviciului Patrulare a IP Fălești, agent superior Perju Vladimir la data de 07 mai 2024 a formulat cerere de recurs, solicitând în acest sens admiterea recursului cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului, organul extrajudiciar a menționat că hotărârea primei instanței este neîntemeiată, pasibilă casării dat fiind faptul că reieșind din probele video prezentate se vede clar faptul comiterii contravenției de către Muntean Andrei, astfel fiind stopat de către agenții de patrulare nu s-a supus cerințelor legale, accelerând și a continuat acțiunile sale ilegale.

La data de 23 mai 2024, prin încheierea Curții de Apel Bălți, prin prisma art. 471 alin. (1) Cod contravențional, s-a comunicat participanților la proces că, recursul se judecă fără prezenţa părţilor la proces, tot odată în vederea examinării cauzei sub toate aspectele procedurale, prin esența art. 471 alin. (2) Cod Contravențional, sa comunicat subiecților vizați în speță posibilitatea de a depune referință asupra recursului formulat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 30 aprilie 2024.

La 09.08.2024, de către apărătorul Ciumaș Oleg, a depus referință în interesele intimatului asupra recursului, prin care solicită repingerea recursului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea hotărârii contestate ca fiind una legală și întemeiată.

Verificând corectitudinea verdictului contestat şi temeinicia cerinţelor formulate de recurent în raport cu materialele cauzei contravenţionale, Colegiul în corespundere cu art. 473 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod contravențional conchide necesitatea respingerii recursului ca fiind nefondat, cu menținerea fără modificări a soluției instanței de fond, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art.473 alin. (1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă acesta este nefondat.

În motivarea acestei concluzii instanța de recurs relevă că, potrivit art. 5 alin. (1) Cod contravențional, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârşirea unei contravenţii, nici supus sancţiunii contravenţionale decât în conformitate cu legea contravenţională.

Conform art. 440 alin. (1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să

examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

Potrivit art. 381 alin. (4) Cod contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

Conform art. 425 alin. (2) Cod contravențional, în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

De asemenea instanţa de recurs reţine că, legiuitorul în art. 442 alin. (1) Cod contravenţional a definit procesul-verbal cu privire la contravenţie ca fiind un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul.

Subsecvent a fost legiferat şi faptul că, procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Cu titlu preliminar se impun a fi făcute câteva considerații referitoare la natura juridică a procesului-verbal cu privire la contravenție, precum și la forma acestuia.

Astfel, procesul-verbal de contravenție materializează o manifestare de voință cu caracter unilateral a unei autorități publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenți constatatori) și reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice.

În această ordine de idei Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționarea contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.

Sub aspectul legalității procesului-verbal Colegiul penal constată că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât și din oficiu de

către instanţă pentru asigurarea respectării principiilor legalităţii şi al dreptăţii, stabilite expres de articolele 5 și 7 din Codul contravenţional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor **prescripțiilor legale de fond și de formă**, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit.

În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravențional este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, prin prisma art. 445 din Codul contravențional.

Respectiv se statuează că, analizând actul de învinuire sub aspectul legalității sale, instanța va cerceta dacă în cauză sunt întrunite cerințele de formă ale procesului-verbal cu privire la contravenție, așa cum sunt impuse în mod imperativ de dispozițiile art. 443 al Codului contravențional referitoare la mențiunile obligatorii ce trebuie prevăzute sub sancțiunea nulității.

La caz, întru respectarea garanțiilor sus indicate Colegiul penal conchide că, prima instanță fiind investită cu examinarea în fond a cauzei contravenționale intentate în privința lui Muntean Andrei în comiterea contravenției prevăzute de art. 241 alin. (1) Cod contravențional, just a dispus verificarea din oficiu a legalității actului de sesizare a instanței de judecată.

În acest sens, Colegiul penal, studiind procesul-verbal cu privire la contravenție din 27.03.2024 prin prisma art. 442 şi 443 Cod contravențional atestă că, prima instanță întemeiat a conchis că agentul constatator la întocmirea procesului-verbal a admis derogări de la prevederile art. 443 alin. (5) și (6) Cod contravențional, potrivit căruia **procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de** agentul constatator, **de persoană în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional** şi de victimă când există. În cazul în care constatarea contravenţiei este de competenţa unui organ colegial, procesul-verbal cu privire la contravenţie se încheie de către preşedintele organului colegial sau de către un membru ales cu votul majorităţii membrilor prezenţi la şedinţa în al cărei cadru are loc constatarea faptei ori desemnat de către preşedintele acestei şedinţe şi se semnează de către toţi membrii prezenţi la şedinţă.

Faptul absenței persoanei citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție ori al refuzului acesteia de a semna **procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura a cel puţin un martor, indicându-se şi datele de identificare ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon).**

În cazul imposibilității de identificare a unui martor, agentul constatator consemnează în procesul-verbal motivele obiective ale lipsei martorului şi

documentează, prin orice mijloace tehnice disponibile (audio/video), refuzul persoanei de a semna procesul-verbal.

În asemenea circumstanțe instanța de recurs conchide că, în cazul absenței contravenientului Muntean Andrei la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție din 27 martie 2024, agentul constatator era obligat să asigure participarea la această acțiune procesuală a unui martor asistent, care urma să certifice prin semnătură faptul absenței contravenientului de la întocmirea deciziei de sancționare, obligație care însă a fost sfidată.

În această ordine de idei instanța reține că, în orice societate democratică, protecția persoanei este una din atribuțiile de bază ale statului. În exercitarea acestei atribuții statul a instituit norme procesual penale și contravenționale, concentrate în Codul de procedură penală și Codul contravențional, care au drept scop, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea şi statul de infracţiuni/contravenții, astfel încât persoana care a săvârșit o infracțiune/contravenție să fie pedepsită potrivit vinovăției sale şi, pe de altă parte, să protejeze persoana şi societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcţii de răspundere comise în activitatea de cercetare a infracțiunilor/contravențiilor presupuse sau săvârșite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală/contravențională.

Prin normele Codului contravențional legislatorul național a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului contravențional, pentru stabilirea adevărului şi exercitarea unei justiții veritabile.

Subsecvent instanța de recurs notează și faptul că, sancțiunea în procedura contravențională reprezintă mijlocul legal care lipsește de efecte juridice actele procesuale şi procedurale, precum şi măsurile procesuale dispuse ori efectuate în mod ilegal sau care se aplică în cazul comiterii unei abateri judiciare. Sancțiunile procesual-contravenționale reprezintă niște remedii procesuale ce urmăresc înlăturarea producerii de consecințe juridice în ipoteza în care legea procesual-contravențională a fost încălcată. Una din aceste sancțiuni este și nulitatea.

Codul contravențional reglementează în art. 445 instituția nulității, indicând că **neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a** menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârșite şi a datei comiterii acesteia, **a semnăturii** agentului constatator sau a **martorului**

asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezența unui martor, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Potrivit art. 461 alin. (1) Cod contravențional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art.441 sau 445 alin.(1), instanţa de judecată încetează procesul contravenţional. alin. (2) Procesul contravențional poate fi încetat şi în alte cazuri decât cele prevăzute la alin.(1) doar dacă se constată că **lipsa unei menţiuni în procesul-verbal cu privire la contravenţie afectează în mod esenţial fondul cauzei şi aceasta nu poate fi înlăturată de către instanţa de judecată.**

Inter alia, Colegiul penal reține că, nulitatea are ca efect ineficiența actelor realizate cu încălcarea dispozițiilor legale, prin urmare, actul nul nu produce efectele actului valid, fiind lipsit de forța juridică conform regulii *juodnul lumest, nul lumproducit efectum*.

În acest context instanța de recurs notează că, omisiunea comisă de către agentul constatator afectează în mod esențial fondul cauzei și această eroare nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată, fapt ce servește drept temei de declarare a nulității absolute a acestuia, cu încetarea procesului contravențional.

Subsecvent se statuează că, odată cu încetarea procesului contravențional din motive de nulitate absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție, instanța nu urmează să stabilească chestiunile prevăzute la art. 458 Cod contravențional.

Astfel, ținând cont că instanța de fond a constatat nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție din 27 martie 2024 în prezenta cauză, acest fapt degrevează instanţa de judecată de obligaţia de a se expune asupra pertinenţei, concludenţei şi utilităţii fiecărei probe din dosar, precum şi asupra coroborării lor în ansamblu, odată ce actul de învinuire este lovit de nulitate.

Atare situație, potrivit prevederilor art.441 alin. (2) Cod contravențional, are ca efect repunerea în drepturi a contravenientului a cărui vinovăție în fapta incriminată nu poate fi constatată, odată ce pe întreg parcursul procesului acesta beneficiază de prezumția nevinovăției, care nu a fost răsturnată în privința lui.

În același context se notează și faptul că, jurisprudența Curții Europene evidențiază concluzia că încălcările de lege comise în cadrul procesului de judecată nu trebuie reparate în detrimentul persoanei atrase la răspundere contravențională.

Respectiv, statul este cel care trebuie să-şi asume erorile admise de Parchet (agentul constatator) sau de o instanță de judecată şi aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză *(cauza Stefan vs. Romania, hotărîrea din 06.04.2010).*

În circumstanțele expuse Colegiul penal constată că, procesul contravențional privind acuzarea lui Muntean Andrei în comiterea contravenției prevăzute la art. 241 alin. (1) Cod contravențional corect a fost încetat din motivul constatării temeiurilor de nulitate absolută prevăzute la art. 445 alin. (1) Cod contravențional.

În concluzie Colegiul penal notează că, nici un motiv din cele indicate în dispoziția normei cuprinse la art.466 Cod contravențional nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept și care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Sistematizând cele reliefate supra Colegiul penal consideră că, recursul declarat la caz reprezintă de fapt dezacordul recurentului cu aprecierea instanței de judecată, or, instanța de recurs consideră aprecierea instanței de fond una clară, certă și bine motivată, iar careva probe și temeiuri de casare a acesteia nu au fost depistate.

Astfel, reieșind din cele menționate, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul subofițerului superior al Serviciului Patrulare a IP Fălești, agent superior Perju Vladimir și a menține hotărârea judecătoriei Bălți sediul Fălești din 30 aprilie 2024 fără modificări.

În conformitate cu art.473 alin.(1) pct.1) lit. c), art.474 Cod contravențional, Colegiul penal, -

D E C I D E:

Recursul subofițerului superior al Serviciului Patrulare a IP Fălești, agent superior Perju Vladimir declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 30 aprilie 2024, adoptată în cauza contravențională în privința contravenientului Muntean Andrei în baza art. 241 alin. (1) Cod contravențional, se respinge, cu menținerea fără modificări a hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: **Ion Talpa**

Judecători: **Oxana Mironov**

Svetlana Șleahtițki